

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 371/2025-55

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **CORELLIA s.r.o.**, Partizánska cesta 97, Banská Bystrica, IČO 51 111 381, zastúpenej JUDr. Branislavom Jurgom, advokátom, Žilinská cesta 130, Piešťany, proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 12Co/48/2020-976 z 30. septembra 2021 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/147/2022 z 26. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. marca 2025 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu namietanými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka v postavení žalobkyne je účastníkom konania proti Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, o náhradu škody v sume 24 298 795,15 eur s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 10C/59/2011.

3. Sťažovateľka sa žalobou domáhala náhrady skutočnej škody a ušlého zisku spôsobených jej ako akcionárovi dopravcu nezákonným odňatím dopravnej licencie dopravcovi vydanéj na dobu určitú do 1. marca 2010 na vykonávanie pravidelnej mestskej hromadnej dopravy autobusmi v meste Banská Bystrica, ktorú orgán verejnej moci odňal nezákonne s účinnosťou od 31. januára

2006 a dopravcovi tak spôsobil, že bez licencie nebol už oprávnený vykonávať pravidelnú mestskú hromadnú dopravu [§ 7 ods. 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení účinnom k 31. januáru 2006 (ďalej len „zákon o cestnej doprave“)].

4. Škoda bola spôsobená rozhodnutím mesta Banská Bystrica č. Pr. V-53/2006, DKS/194/06 z 26. januára 2006, ktorým mesto Banská Bystrica ako správny orgán podľa zákona o cestnej doprave odňalo dopravcovi Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť, Partizánska cesta 97, Banská Bystrica (teraz SAD Banská Bystrica, a.s.), dopravnú licenciu vydanú rozhodnutím č. DKS/1598/2002 z 28. februára 2002 v znení zmeny dopravnej licencie č. DKS/165/2005 z 28. februára 2005 na vykonávanie verejnej pravidelnej mestskej hromadnej dopravy na území mesta Banská Bystrica s platnosťou odňatia od 31. januára 2006.

5. Predmetným rozhodnutím správny orgán zároveň vylúčil odkladný účinok prípadného odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

6. Správny orgán (mesto Banská Bystrica) začal konanie o odňatí dopravnej licencie (podľa § 7 ods. 8 zákona o cestnej doprave) z vlastného podnetu. Nikoho neupovedomil o začatí konania, len vydal rozhodnutie s vylúčením odkladného účinku odvolania a toto doručil len dopravcovi SAD Banská Bystrica, a.s., bez oboznámenia kohokoľvek so začatím konania.

7. Rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom krajského súdu č. k. 23 Sp/23/2007-30 z 13. septembra 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 14. novembra 2007 a vykonateľnosť 20. novembra 2007. Krajský súd zrušil rozhodnutie mesta Banská Bystrica č. Pr. V-53/2006, DKS/194/06 z 26. januára 2006 ako nezákonné a vec vrátil na ďalšie konanie.

8. Sťažovateľka v dôsledku nezákonného odňatia dopravnej licencie utrpela od 31. januára 2006 skutočnú škodu a ušlý zisk, ktoré uplatnila v konaní na okresnom súde, ktorý rozsudkom č. k. 10C/59/2011-834 z 22. októbra 2019 žalobu sťažovateľky zamietol.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala sťažovateľka odvolanie.

10. Krajský súd rozsudkom č. k. 12Co/48/2020-976 z 30. septembra 2021 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie.

11. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie.

12. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4Cdo/147/2022 z 26. novembra 2024 dovolanie sťažovateľky zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

13. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru sú napadnuté rozhodnutia arbitrárne a nepreskúmateľné.

14. Podľa sťažovateľky všeobecné súdy neaplikovali zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a princípy náhrady škody vyplývajúce z ustanovení Občianskeho zákonníka tak, aby zabezpečili náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci sťažovateľke (spôsobenej právnomu predchodcovi sťažovateľky).

15. Konajúce súdy mali podľa sťažovateľky rozhodnúť tak, aby umožnili čo najširšie odškodnenie sťažovateľky, ktorej bola spôsobená škoda odňatím podnikateľského oprávnenia dopravcovi, s ktorým je spojený mimoriadny pokles hodnoty majetku akcionára dopravcu. Uplatnené škody nastali z dôvodu odňatia dopravnej licencie dopravcovi.

16. Podľa názoru sťažovateľky konajúce súdy nepostupovali tak, aby zabezpečili ochranu porušeného práva sťažovateľky, a to práva na reparáciu vzniknutej škody nezákonným rozhodnutím v konaní, v ktorom bola opomenutým účastníkom. Konajúce súdy sa k tomu vôbec nedostali, pretože neriešili následky odňatia licencie na majetok sťažovateľky a vznik škody, pretože vec skutkovo a právne posúdili arbitrárne a nesprávne tak, že odňatie licencie nemohlo mať priamy dopad na práva pôvodného žalobcu.

17. Sťažovateľka argumentuje, že práva alebo právom chránené záujmy akcionára dopravcu môžu byť priamo dotknuté nezákonným odňatím dopravnej licencie udelenej na dobu určitú viac ako štyri roky pred riadnym skončením jej platnosti s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania. Akcionár dopravcu bol preto priamo dotknutý na svojich právach alebo právom chránených záujmoch a mal byť účastníkom konania.

18. Škoda bola spôsobená odňatím dopravnej licencie na výkon autobusovej mestskej hromadnej dopravy v meste Banská Bystrica dopravcovi SAD Banská Bystrica, a.s., ktorého akcionárom bol v tom čase právny predchodca sťažovateľky – spoločnosť ČSAD Ostrava, a.s., Vítkovická 3083/1, Ostrava, Moravská Ostrava, Česká republika, IČO 451 92 057 (ďalej len „pôvodný žalobca“).

19. Podľa sťažovateľky každý má právo uskutočňovať aj inú zárobkovú činnosť. Takou činnosťou sú aj investície do majetkových podielov (akcií) v akciovej spoločnosti, pričom pôvodný žalobca sa stal akcionárom dopravcu – privatizovanej akciovej spoločnosti v Slovenskej republike na základe zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov, a to na základe zmluvy o kúpe akcií v roku 2005 uzatvorenej s Fondom národného majetku Slovenskej republiky v čase, keď privatizovaná spoločnosť mala dopravnú licenciu na výkon pravidelnej mestskej hromadnej dopravy autobusmi v celej oblasti Banskej Bystrice.

20. Výnosový potenciál mala privatizovaná spoločnosť (dopravca) minimálne na dobu určitú platnosti licencie do 1. marca 2010. S tým bola spojená aj hodnota podniku tejto spoločnosti (dopravcu SAD Banská Bystrica, a.s.), čo sa v dôležitej miere prejavuje aj v hodnote akcií, ktoré pôvodný žalobca v privatizácii od Slovenskej republiky, resp. Fondu národného majetku Slovenskej republiky odkúpil.

21. Konajúce súdy sa odmietli zaoberať tým, že odňatie podnikateľského oprávnenia, a tým výnosového potenciálu dopravcu sa škodným následkom prejaví v majetku akcionára.

22. Napriek preukázaniu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím bolo rozhodnuté o zamietnutí žaloby z dôvodu, že sťažovateľka (resp. jej právny predchodca) nie je na náhradu škody aktívne vecne legitimovaná z dôvodu, že nebola účastníkom správneho konania, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie.

23. Negatívnou súčasťou nezákonného rozhodnutia bola jeho okamžitá vykonateľnosť a s tým spojená okamžitá strata podnikateľského oprávnenia dopravcu bez odkladného účinku podaného

odvolania, bez možnosti brániť sa v riadne začatom správnom konaní proti odňatiu dopravnej licencie.

24. Predmetom konania pred súdmi bola náhrada škody, ktorá vznikla pôvodnému žalobcovi na majetku vydaním nezákonného rozhodnutia o odňatí dopravnej licencie dopravcovi SAD Banská Bystrica, a.s., pretože bol v rozhodnom čase vlastníkom akcií vydaných dopravcom, ktorých hodnota značne klesla práve nezákonným odňatím dopravnej licencie, s ktorým zákon spája zastavenie dopravy.

25. Krajský súd síce rozhodnutie ako nezákonné zrušil po viac ako roku, avšak odo dňa odňatia licencie došlo k vzniku škody na majetku pôvodného žalobcu. V dôsledku odňatia dopravnej licencie dopravcovi stratil pôvodný žalobca ako akcionár dopravcu dohodnutú možnosť predaja akcií emitovaných dopravcom a z toho utrpel ušlý zisk.

26. Konajúce súdy rozhodli v neprospech sťažovateľky aj napriek tomu, že mali v konaní predložené súkromné znalecké posudky, ktoré preukázali priamy škodlivý dopad na majetok pôvodného žalobcu spôsobený výlučne odňatím dopravnej licencie mestskej hromadnej dopravy dopravcovi.

27. Nezákonným odňatím dopravnej licencie tak podľa sťažovateľky došlo k zmene právneho postavenia nielen dopravcu, ale aj akcionára dopravcu, a preto bola podľa svojho názoru aktívne vecne legitimovaná vo veci podľa § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., pretože právo na náhradu škody má i ten, s kým nebolo konané ako s účastníkom konania, aj keď s ním ako s účastníkom konania konané malo byť.

28. V konaní bolo predloženými znaleckými posudkami podľa nej preukázané jej priame dotknutie nezákonným rozhodnutím mesta Banská Bystrica č. Pr. V-53/2006, DKS/194/06 z 26. januára 2006 o odňatí dopravnej licencie.

29. Právne postavenie pôvodného žalobcu sa po odňatí dopravnej licencie zmenilo k horšiemu, keďže priamo stratil na hodnote svojho majetku a stratil aj právo na predaj svojich akcií podľa záväznej ponuky na odkúpenie všetkých akcií zo svojho majetku, ktorých emitentom bol dopravca.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

30. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

31. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva. Napadnuté rozhodnutia sťažovateľka považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu ústavne neudržateľného riešenia otázky náhrady škody, ku ktorej došlo podľa sťažovateľky v dôsledku odňatia dopravnej licencie.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky napadnutým rozhodnutím krajského súdu:

32. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

33. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

34. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu bolo prípustné dovolanie, ktoré sťažovateľka aj využila. Z toho vyplýva, že námietky sťažovateľky uvedené v dovolaní proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu preskúmal najvyšší súd ako súd dovolací, ktorý rozhodol napadnutým rozhodnutím.

35. Ústavný súd musí všeobecným súdom poskytnúť príležitosť plne rozvinúť ich právomoc, keďže aj im patrí možnosť a povinnosť poskytnúť sťažovateľovým základným právam a slobodám ochranu v medziach ich zákonom zverených kompetencií. Táto ochrana je v rámci vzťahu medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom podľa princípu subsidiarity delená a postupná, nie delená a súbežná. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva a jeho právomoc nastupuje spravidla až vtedy, ak sťažovateľ pred všeobecnými súdmi vyčerpá všetky účinné prostriedky nápravy vo vzťahu ku konaniu, resp. rozhodnutiu ako celku. V prípade, ak v rámci toho istého konania (rozhodnutia) je možné niektoré námietky uplatniť pred dovolacím súdom a iné nie, ústavný súd v tejto súvislosti považuje za v rozpore s už zmieneným princípom subsidiarity tieto procesné nároky drobiť a ponechať ich samostatnému procesnému osudu. V prípade potenciálneho úspechu sťažovateľa pred dovolacím súdom (čo i len vo vzťahu k niektorým uplatneným námietkam) totiž stráca ďalšie konanie pred ústavným súdom zmysel (I. ÚS 182/2023).

36. Na spresnenie ústavný súd dodáva, že sťažovateľka by vo vzťahu k odvolaciemu súdu mohla uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku (pozri IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022), takéto námietky však v ústavnej sťažnosti neidentifikovala, resp. nemožnosť obrátiť sa s takýmto druhom námietky na dovolací súd ani netvrdí.

37. Z uvedeného dôvodu sa v tejto časti uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu:

38. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neutržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

39. K vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už ústavný súd judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

40. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktorý sa neskôr ukázal ako nezákonný (IV. ÚS 159/2012).

41. Ústavný súd teda skúmal, či sa najvyšší súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu s ústavou a dohovorom.

42. Sťažovateľka v rámci dovolania uplatňovala dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

43. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka založila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP na tvrdení, že súdy nižších inštancií rozhodovali o jej nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci svojvoľne, arbitrárne, pretože sa k jeho posúdeniu odmietli vyjadriť s odôvodnením, že pôvodná žalobkyňa nemá aktívnu vecnú legitimáciu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., pritom škoda, nezákonné rozhodnutie a príčinná súvislosť boli podľa sťažovateľky v spore preukázané.

44. Najvyšší súd v súvislosti s týmito námietkami sťažovateľky uviedol, že súdy nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí dostatočným spôsobom objasnili, ako v spore dospeli k záveru o nutnosti zamietnutia žaloby z dôvodu absencie aktívnej vecnej legitimácie pôvodnej žalobkyne (terajšej žalobkyne), ktorá bola akcionárom dopravcu Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ďalej vyplýva, že sťažovateľka nemôže byť v konaní úspešná ani z dôvodu absencie príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie a ňou tvrdenou škodou, keďže dopravca Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť, disponujúci dopravnou licenciou 1. januára 2006 z vlastného rozhodnutia prestal vykonávať verejnú mestskú hromadnú dopravu v Banskej Bystrici a rozhodnutie mesta Banská Bystrica o odňatí dopravnej licencie bolo vydané až 26. januára 2006. Z tohto dôvodu nemožno toto rozhodnutie považovať za protiprávny úkon, ktorý by bol v príčinnej súvislosti so vznikom sťažovateľkou tvrdenej škody (bod 15.1 odôvodnenia).

45. Ústavný súd v tejto súvislosti konštantne judikuje, že § 420 písm. f) CSP upravuje prípustnosť dovolania (a v prípade naplnenia tohto dôvodu zároveň aj jeho dôvodnosť) v prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany sporu postupom všeobecného súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému,

ale aj ústavnému rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti). Ak rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (napr. IV. ÚS 314/2020).

46. Ústavný súd zároveň dopĺňa, že právo na spravodlivý proces môže všeobecný súd porušiť aj svojím rozhodnutím ako výsledkom svojej procesnej činnosti, ak v jeho odôvodnení absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre jeho rozhodnutie. Ak takéto odôvodnenie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

47. Pre účely posúdenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky sa ústavný súd podrobne oboznámil tiež s obsahom odôvodnenia rozsudku okresného súdu a krajského súdu, a to v súlade so svojím ustáleným právnym názorom, podľa ktorého odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože tieto konania z hľadiska ich predmetu tvoria jeden celok.

48. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd odôvodnili svoje rozhodnutia ústavne konformným spôsobom, t. j. dostatočne a relevantne, umožňujúc pochopiť spôsob, akým dospeli k svojmu záveru. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd podľa názoru ústavného súdu dostačujúco odôvodnili, prečo nebolo možné žalobe sťažovateľky vyhovieť.

49. Ústavný súd konštatuje, že nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval právne závery najvyššieho súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii, keďže po oboznámení sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie a rozhodnutím odvolacieho súdu podľa názoru ústavného súdu ich meritórne rozhodnutia sú odôvodnené ústavne konformným spôsobom. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd aj krajský súd reagovali na námietky sťažovateľky relevantným spôsobom a sťažovateľke podrobne vysvetlili, že jej žaloba o náhradu škody bola zamietnutá pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie pôvodného žalobcu (akcionár prepravcu Slovenská autobusová doprava Banskobystrická dopravná spoločnosť, akciová spoločnosť) a z tohto dôvodu nebolo potrebné, aby sa konajúce súdy vyjadrovali k argumentom sťažovateľky týkajúcim sa uplatnenej náhrady škody. Rozhodnutie súdu prvej inštancie (body 32 až 35 odôvodnenia rozsudku okresného súdu) a rozhodnutie odvolacieho súdu (body 35 až 45 odôvodnenia rozsudku krajského súdu) sú dostatočne odôvodnené, uvedené rozhodnutia spĺňajú všetky náležitosti po stránke formálnej aj materiálnej. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

50. V súvislosti s namietanou vadou podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd uzavrel, že dovolanie sťažovateľky je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

51. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia otázky právneho posúdenia aktívnej vecnej legitímácie na náhradu škody podľa § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dôvodila poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 333/2009.

52. Najvyšší súd v súvislosti s týmito námietkami sťažovateľky poukázal na to, že záver rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 333/2009 nie je vo vzťahu k sťažovateľkou nastolenému právnomu posúdeniu priliehavý, a to pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v ňom riešených. Najvyšší súd uzavrel, že odvolací súd v plnom rozsahu rešpektoval ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu tým, že posudzoval aktívnu legitímáciu žalobkyne v okolnostiach danej veci aj s prihliadnutím na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžso/47/2011 z 27. júna 2012 publikované v zbierke rozhodnutí pod č. 94/2013 (body 27.2, 27.3 odôvodnenia).

53. Z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľka v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, a to či nezákonným odňatím dovtedajšieho podnikateľského oprávnenia (dopravnej licencie) udeleného na dobu určitú pred uplynutím tejto doby a zároveň s vylúčením odkladného účinku podaného odvolania, teda s okamžitou platnosťou, môžu byť priamo dotknuté práva alebo právom chránené záujmy nielen postihnutej akciovej spoločnosti, ale aj jej akcionárov v súvislosti s aplikáciou § 5 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

54. Najvyšší súd v súvislosti s týmito námietkami sťažovateľky poukázal na to, že pôvodný žalobca ako akcionár dopravcu nebol účastníkom správneho konania, v ktorom sa rozhoduje o udelení, resp. o odňatí dopravnej licencie, keďže sa v tomto konaní nekoná priamo o právach akcionára dopravcu, ale o právach dopravcu a práva akcionára dopravcu v takomto konaní nemôžu byť ani priamo dotknuté, tak ako to vyžaduje citované ustanovenie § 14 ods. 1 správneho poriadku. V tejto súvislosti zároveň poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžso/47/2011 z 27. júna 2012 publikované pod R 94/2013. Najvyšší súd zastáva názor, že v správnom konaní išlo o odňatie dopravnej licencie a potom je zrejmé, že rozhodnutím v tomto konaní boli dotknuté práva, resp. právom chránené záujmy samotného dopravcu, a nie akcionára (bod 29 odôvodnenia).

55. Najvyšší súd uzavrel, že dovolanie sťažovateľky nie je dôvodné, a preto ho zamietol podľa § 448 CSP.

56. Ústavný súd v súvislosti s námietkami vznesenými sťažovateľkou uvádza, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nie je arbitrárne a už citované závery najvyššieho súdu súvisiace s posúdením nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky v danej právnej veci považuje za ústavne udržateľné. Ústavný súd pritom poukazuje na skutočnosť, že z dôvodu tohto nedostatku nebolo potrebné, aby sa najvyšší súd vyjadroval k ďalším argumentom sťažovateľky, ktoré sa týkali

škody. Vzhľadom na tieto skutočnosti žalobe sťažovateľky nebolo možné vyhovieť a závery vyplývajúce z rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd považuje za ústavne udržateľné.

57. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že náhradu škody proti štátu si uplatnil aj samotný dopravca. Okresný súd rozsudkom č. k. 9C/58/2011-808 z 15. novembra 2017 žalobu dopravcu zamietol. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 15Co/61/2018 zo 4. augusta 2020 rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil. Najvyšší súd ako súd dovolací rozsudkom sp. zn. 1Cdo 162/2021 z 30. marca 2022 rozhodol tak, že dovolanie zamietol, a ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 519/2022 z 25. októbra 2022 odmietol sťažnosť SAD Banská Bystrica, a.s., smerujúcu proti rozsudku najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnenú.

58. Vzhľadom na už uvedené zistenia ústavný súd konštatuje, že pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Práve naopak, takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu relevantný právny predpis výslovne umožňoval, preto napadnuté rozhodnutie v predmetnom prípade nemohlo znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

59. Ústavný súd zastáva názor, že sťažovateľke v konaní pred všeobecnými súdmi nebolo znemožnené uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany. V konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľka vôbec neuviedla žiadne nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré by nemohla uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi. Argumentácia obsiahnutá v ústavnej sťažnosti sa v podstate zhoduje s námietkami prednesenými v konaní pred všeobecnými súdmi, či už v rámci podaného odvolania, alebo dovolania, a nemôže viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľky.

60. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu označených práv sťažovateľky v ústavnoprávnej rovine.

61. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

62. Najvyšší súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k názoru, že dovolanie sťažovateľky je potrebné odmietnuť, pričom dostatočne vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), preto absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a porušením označených práv sťažovateľky.

63. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení či nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (m. m. IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08). Ani z tohto hľadiska ústavný súd nezaznamenal nedostatky či inú zrejmu nespravodlivosť

v namietanom rozhodnutí najvyššieho súdu. Navyše sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstate opakuje svoju argumentáciu uplatnenú v rámci podaného dovolania.

64. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil porušenie označených práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu. Závery, ku ktorým najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí dospel, nemožno označiť za svojvoľné (arbitrárne), a tým za ústavne neudržateľné. Z odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nestačí na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom vo veci.

65. Keďže ústavný súd nezistil porušenie označených práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd zasahoval, pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

66. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie a priznanie náhrady trov konania) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu